

Naturstyrelsen
Himmerland
J.nr. NST-422-01027
Ref. ohy
Februar 2016**NOTAT
vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2016-2021 for Jerup Hede,
Råbjerg og Tolshave Mose.**

Forslag til Natura 2000-plan for N3 Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose har været i offentlig høring fra den 19. december 2014 til den 10. april 2015.

Indkomne høringssvar kan ses på:

<http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>

Alle forslag til Natura 2000-planer er annonceret offentligt på Naturstyrelsens hjemmeside og desuden sendt i høring hos relevante myndigheder, jf. miljømålsloven § 43. Den offentlige høring er endvidere annonceret i en række landsdækkende og regionale aviser. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer.

Naturstyrelsen har modtaget i alt ca. 760 høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat – se:

www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt 1 høringssvar.

Svarene har især berørt følgende emner:

- 1) *Områdebeskrivelse*
- 2) *Udpegningsgrundlag*
- 3) *Målsætninger*
- 4) *Handleplan*

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter til de ovenfor nævnte punkter 1 – 4. Naturstyrelsens bemærkninger hertil er anført i kursiv.

Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Liste over høringssvar med ID-nummer vedlægges som bilag 1. Høringssvarene kan i deres helhed læses på:

<http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>

Bemærkninger til planforslaget

1. Områdebeskrivelse

Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn/Læsø gør opmærksom på, at der inden for området findes en mindre fredning (Videslet), der mangler at blive nævnt i Naturstyrelsens beskrivelse af området på hjemmesiden.

Naturstyrelsen kan oplyse, at det er korrekt, at den korte introducerende tekst på hjemmesiden ikke omtaler fredninger inden for området. Det fremgår til gengæld af basisanalysens mere omfattende tekst, at der "I dette Natura 2000-område indgår fredninger for Råbjerg Mose og Tolshave Mose. "

2. Udpegningsgrundlag - ynglefugle

Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn/Læsø inddeler de ynglende fugle fra udpegningsgrundlaget i "recente" (trane og rødrygget tornskade) og potentielt ynglende fugle (plettet rørvagtel, engsnarre, tinksmed og mosehornugle).

Naturstyrelsen kan oplyse flg.: I forhold til udpegningsgrundlagets ynglefugle er der i planen to niveauer: Kortlægning og overvågning, der begge bidrager til forvaltning af arterne.

For 16 arter ynglefugle er der lavet en udvælgelse og afgrænsning af levesteder (Videnskabelig rapport fra DCE nr. 114, 2014) med udgangspunkt i fuglenes økologiske krav til levesteder primært på strandenge, kystområder, moser og heder. Naturtilstanden fra 1 (høj) til 5 (dårlig) tilstand beregnes ud fra de indikatorer, der indgår i vurderingen. Forbedring eller opretholdelse af naturtilstanden tager udgangspunkt i arternes krav til levesteder, og anvendelse af tilstandsvurderingssystemet er derfor vigtigt i forhold til en forvaltningsmæssig indsats. I dette område er der lavet levestedskortlægning for plettet rørvagtel og tinksmed.

Med igangsættelse af det Nationale program for Overvågning af Vandmiljø og Natur (NOVANA) har Danmark fra 2004 fået en systematisk overvågning af bl.a. fuglearter (Videnskabelig rapport fra DCE nr. 49, 2013). Formålet er at overvåge de enkelte arters udbredelse og bestandsstørrelse og programmet er gennemført for perioden 2004-2011. Det omfatter dels alle de regelmæssigt forekommende fuglearter (Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1), og dels alle de trækfuglearter, som indgår i udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområder. I dette område er der gennemført overvågning af alle arter ynglefugle med undtagelse af rødrygget tornskade, der forventes at komme med i næste overvågningsprogram.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

3. Målsætninger - fugle

Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn/Læsø mener, at i de konkrete målsætninger for tinksmed og plettet rørvagtel fremfor "levesteder" bør anvende udtrykket "potentielle levesteder", når de to arter for tiden ikke yngler i området.

Naturstyrelsen skal henvise til ovennævnte svar i 2. Udpegningsgrundlag – ynglefugle, samt tilføje, at kortlægning af levesteder og overvågning går hånd i hånd og tilsammen giver en retvisende vurdering af status for ynglefugle. I den gennemførte levestedskortlægning for området er plettet rørvagtel i god tilstand og tinksmed i moderat tilstand, hvilket styrelsen som metode i en forvaltningsmæssig sammenhæng vurderer mere egnet at anvende end udtrykket "potentiel".

4. Handleplanlægning

Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn/Læsø har konkrete ønsker til udmøntningen af indsatsprogrammet for området. Det drejer sig om pleje og bekæmpelse af invasive arter i naturtyper og skovnaturtyper. Endvidere foreslår foreningen ændringer til formuleringen af indsatsprogrammets specifikke retningslinjer. Ændringerne berører handleplanen for området.

Naturstyrelsen skal hertil svare, at realiseringen af planens indsatsprogram udtrykkes i handleplanen for området. Det er kommunens ansvar at forestå handleplanlægningen for området, og de kommunale handleplaner skal fremover i højere grad være redskab for en forventningsafstemning med organisationer og lodsejere, således at kommunerne får mere tid til dialog og lokal inddragelse, der primært vil være forbundet med de konkrete projekter, der skal udmønte Natura 2000-planen og strække sig over hele planperioden.

De tiltag som foreningen foreslår i forbindelse med pleje af naturtyper og skovnatur bedes rettet til Frederikshavn Kommunes handleplanlægning for området, når den proces går i gang efter, at denne plan er endelig.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N3 - Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose

De indkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændringer i planen.

Der er foretaget justering af teksten i afsnit 1. Natura 2000-planlægning og afsnit 4. Indsatsprogram - med henblik på at præcisere videreførelse og konsolidering af indsatsen fra 1.

planperiode i lyset af, at indsatsen fra den første generation planer har haft en kortere periode til gennemførelse end forudsat.

Ingen af ændringerne i forhold til planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Afsendere af høringssvar til Natura 2000-plan nr. 3 - Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose

- Id 20150407172441939 - Danmarks Naturfredningsforening, Frederikshavn/Læsø afdeling